

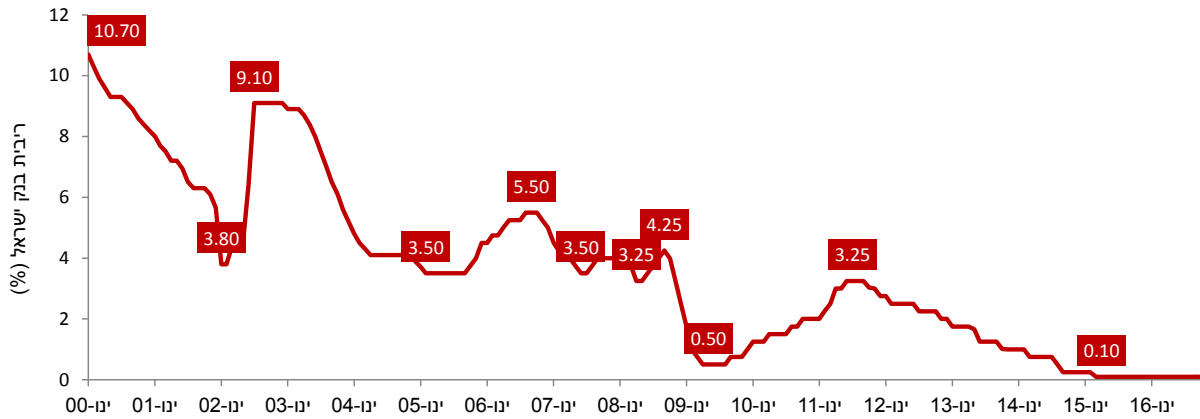
"חיים במבצע" - כשהכסף זול קונים מעבר ליכולת

נובמבר 2016

© כל הזכויות שמורות לחברת צ'מנסקי בן שחר ושות' בע"מ.
כל שימוש ו/או התבססות על המידע הכלול בדו"ח זה ללא קבלת רשות
מראש ובכתב מחברת צ'מנסקי בן שחר ושות' בע"מ, אסור בהחלט.

1. הריבית לאורך השנים

תרשים מספר 1: ריבית בנק ישראל בין השנים 2000-2016 (%)

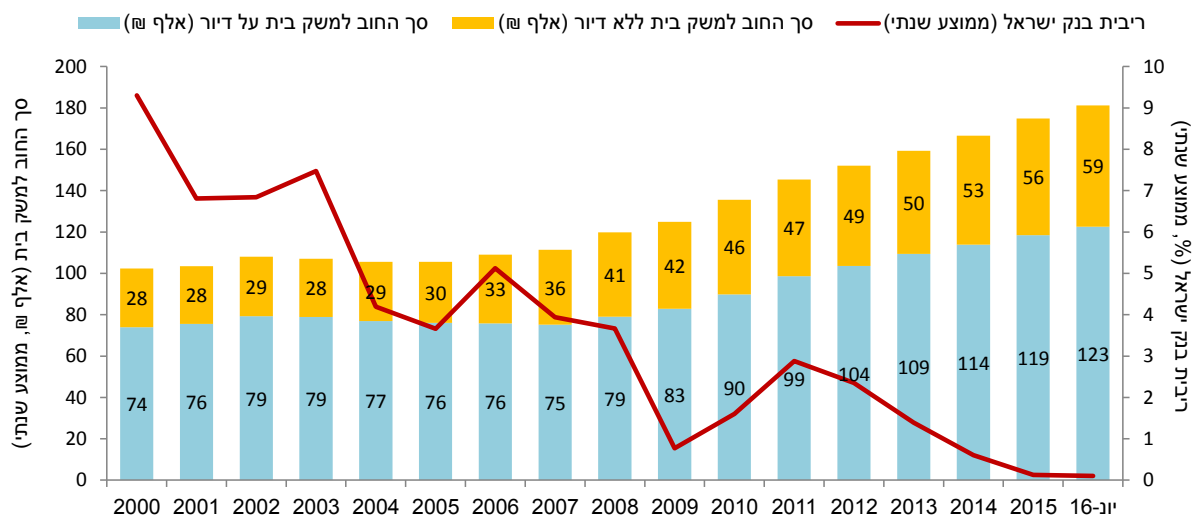

א. משנת 2000 הריבית ירדה באופן הדרגתי משיעור של כ-11% ל-0.1%;

ב. הריבית בשיעור אפסי ממרץ 2015;

2. הריבית ביחס לחוב משקי הבית

תרשים מספר 2: ריבית בנק ישראל ביחס לחוב משקי הבית בשנים 2000-2016

א. סך חוב משקי הבית נכון לאוגוסט 2016 עמד של כ-500 מיליארד ש"ח - כ-186 אלף ש"ח למשק בית.

בממוצע שנתי, בשנת 2016 החוב היה כ-182 אלף ש"ח למשק בית, מתוכו:

1. כ-123 אלף ש"ח - חוב של משק בית בגין דיור;

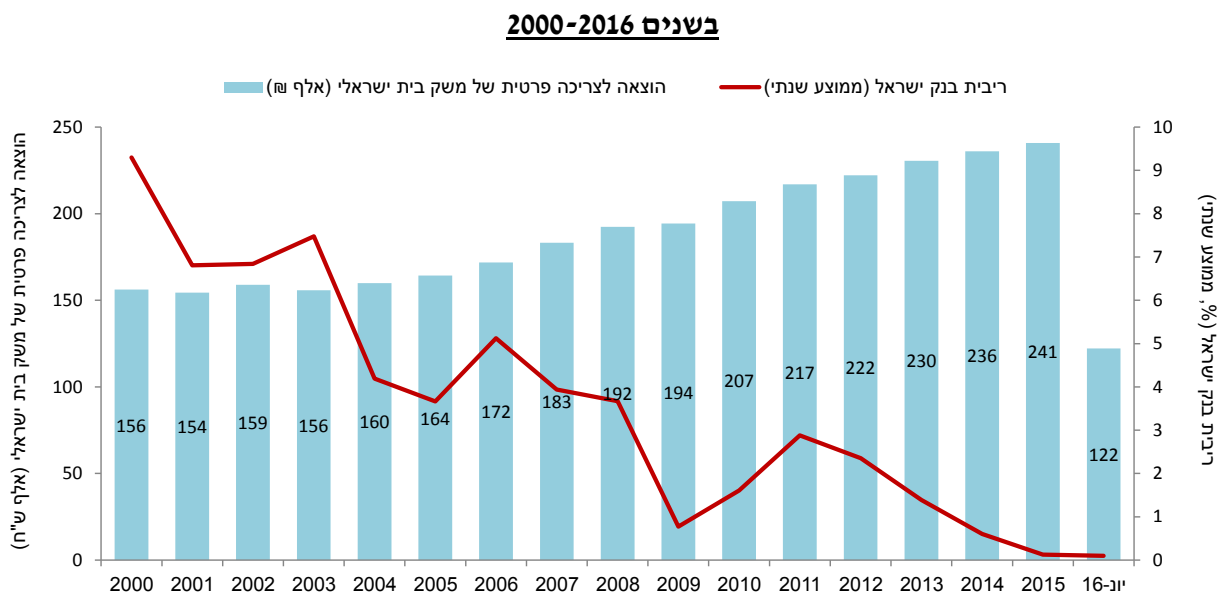
2. כ-59 אלף ש"ח - חוב אחר של משק בית (חריגות אשראי, מכוניות, חופשות ועוד);

3. משקי הבית חייבים היום "יותר"!

ב. החוב בגין הדיור (בעיקר משכנתאות) - עלה משנת 2000 בכ-66% ואילו החוב האחר עלה בכ-1210%, משמע משקי הבית לוקחים ולאורך זמן יותר הלוואות לצורך מימון חודשי של הוצאתם;

3. הריבית ביחס להוצאה לצריכה פרטית של משק בית ישראלי

תרשים מספר 3: ריבית בנק ישראל ביחס להוצאה לצריכה פרטית למשק בית ישראלי

א. סך ההוצאה לצריכה פרטית של כלל משקי הבית הישראלים גדלו מכ-288 מיליארד ₪ בשנת 2000 לכ-625 מיליארד ₪ בסוף שנת 2015 (נכון לרבעון שני של שנת 2016 ההוצאה הינה כ-322 מיליארד ₪).

ב. ההוצאה לצריכה פרטית למשק בית גדלה מכ-156 אלף ₪ בשנת 2000 לכ-241 אלף ₪ בשנת 2015 ו-122 אלף ₪ בחצי השנה של 2016 - גידול נומינלי של כ-57%.

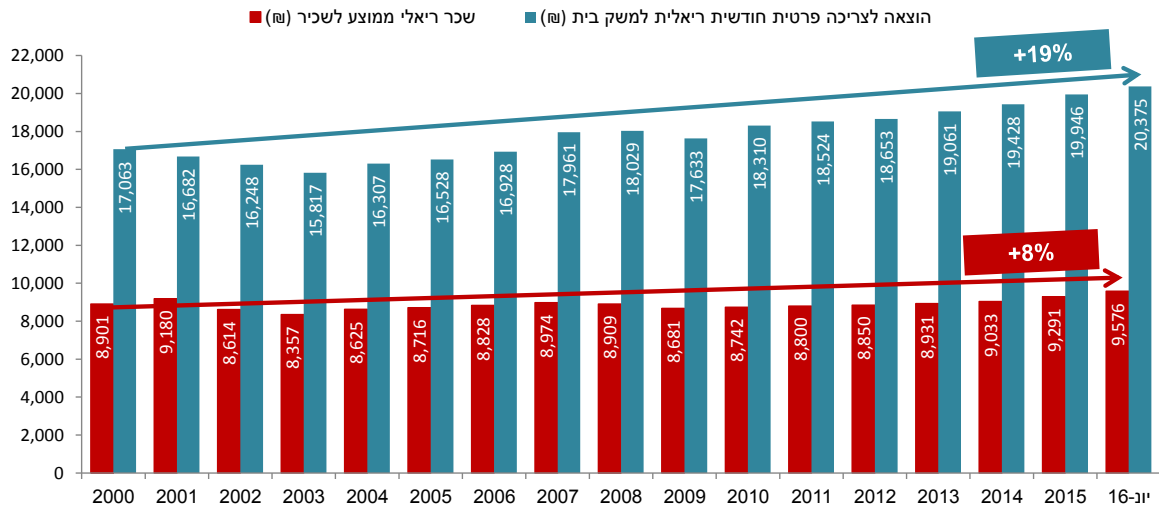
ג. במונחים ריאליים הגידול הינו כ-20%.

ד. מנקודת ראות לאומית הגידול בצריכה הפרטית הינו הגורם העיקרי לצמיחה במשק.

4. הוצאה חודשית של משק בית לצריכה פרטית ביחס לשכר ממוצע לשכיר

תרשים מספר 4: הוצאה חודשית של משק בית לצריכה פרטית ביחס לשכר חודשי ממוצע לשכיר

נתונים ריאליים

- א. ההוצאה החודשית של משק בית לצריכה פרטית ביוני 2016 היתה כ-20.4 אלף ₪ - גידול של כ-19% ביחס להוצאה הריאלית בשנת 2000 (כ-17 אלף ₪) ;
- ב. השכר החודשי הממוצע לשכיר הינו כ-9.6 אלפי ₪ בשנת 2016 - גידול של כ-8% בלבד ביחס לשכר הריאלי בשנת 2000.
- ג. היחס בין ההוצאה לצריכה פרטית למשק בית לבין השכר הממוצע לשכיר עלה מכ-1.9 לכ-2.1 בשנת 2016, משמע ביותר משפחות 2 בני הזוג נדרשים לעבוד.

5. בשורה התחתונה

- א. הריבית ירדה במהלך השנים האחרונות והגיעה לשיעור של 0.1%.
- ב. במקביל משקי הבית הגדילו את הצריכה הפרטית שלהם באופן ריאלי בכ-20%. כל זאת, כאשר השכר הריאלי כמעט ללא שינוי.
- ג. את הגידול בצריכה הפרטית משקי הבית מממנים באמצעות:
1. גידול בחובות שלהם - גדל פי 2 משנת 2000 ועד היום!
 2. חיים על חשבון ה"הורים" ובהכרח 2 בני הזוג נדרשים לעבוד כדי לממן לפחות חלק מהוצאותיהם ;
- ד. ה"בלון" יתפוצץ. השאלה היחידה שנותרה: מתי?